

ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ ФОРМ СКАЛЯРІЙ В АКВАРІУМІ

Вискушенко Дмитро Андрійович

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи

Максименко Юлія Вікторівна

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи

Мороз Вікторія Вікторівна

Аспірантка

Павлущенко Тарас Миколайович

студент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Досить часто природні форми акваріумних риб мають відносно не дуже яскраве забарвлення свого тіла. Очевидно, це обумовлено в першу чергу тим, що в природі яскраве забарвлення стане на заваді виживанню і швидко призведе до загибелі всіх представників такої популяції. Тим не менш, акваріумні риби у своїй більшості мають досить яскравий та навіть строкатий окрас. Такий стан речей обумовлений тим, що селекціонери-акваріумісти роками і навіть десятиліттями виводять нові форми тих чи інших видів з бажаними ознаками. Крім того, останнім часом значні зусилля в цьому напрямку докладають також генетики, яким вдалося вивести низку нових форм акваріумних гідробіонтів, завдяки введенню фрагментів генотипу інших тварин до вихідної форми. Все це призвело до появи досить великої кількості форм багатьох традиційних видів акваріумних тварин. Однак, ці нові форми часом досить відрізняються від природних видів за зовнішнім виглядом і навіть генотипом. В цілому, умови утримання та розведення таких нових для науки гідробіонтів, за словами багатьох аматорів, не повинні суттєво відрізнятись від таких для їх вихідних форм. Однак, не слід забувати, що виведені форми гідробіонтів все ж мають суттєві відмінності від своїх предків. Саме тому з'ясування особливостей утримання та розведення селекційних форм акваріумних гідробіонтів є, на наш погляд, досить актуальним. Адже наявна інформація про них досить часто є неповною, а іноді навіть і суперечливою [1,2].

Для дослідження нами було обрано селекційну форму скалярії «червоний диявол» (*Pterophyllum scalare «Red devil»*). Цікавою особливістю цієї форми є переважно червонувате забарвлення її тіла. Вважається, що вихідною формою

для них стали скалярії кої, серед яких відбирали особин з переважанням червоного кольору.

Враховуючи досить великий розмір дорослих скалярій, на пару рибок має припадати щонайменше 70 літрів води. Перевагу краще віддати акваріуму з висотою від 45 см, хоч це і призведе до суттєвого зменшення інтенсивності освітлення для низькорослих рослин. Всі скалярії, у тому числі і червоний диявол, воліють триматися в середніх шарах води. Саме тому високий акваріум покаже цих рибок максимально ефектно.

Оформити акваріум найкраще, на наш погляд, у природному стилі. На дно варто покласти будь-який ґрунт, який підходить для культивування живих рослин: гравій або крупнозернистий пісок. Бажано використовувати натуральні камені та корчі. Варто також висадити живі рослини – вони не тільки служать гарним укриттям для рибок, але й покращують якість води в акваріумі. Можна використовувати різні види ехінодорусів та криптокорин, бакопу каролінську, валіснерію спіральну, людвігію болотяну та будь які інші популярні та невибагливі види. Також важливо залишити передню частину акваріуму без великої рослинності для забезпечення плавання цих рибок, посадивши на передньому плані низькорослі форми.

Для підтримки високої якості води акваріум має бути обладнаний продуктивним зовнішнім або ж внутрішнім фільтром. Скалярії походять з тропічних водойм, тому температуру водного середовища краще підтримувати на рівні не менше 24-25°C. Освітлення встановлюється відповідно до потреб вирощуваних рослин, скалярії добре себе почувають як при яскравому світлі, так і при деякому затемненні.

Ще один важливий момент: раз на тиждень потрібно замінювати 20% води на свіжу. Можна користуватись спеціалізованими кондиціонерами, які миттєво готують воду до заміни, а можна і просто щодня чи через день пропорційно замінювати відносно невеликі обсяги води у акваріумі. Такий підхід суттєво зекономить кошти та дозволить уникнути стресу гідробіонтів через різкі перепади гідрохімічного режиму в акваріумі.

Щодо сумісності інших видів риб зі скалярією червоний диявол, то за нашими спостереженнями їх можна утримувати разом з більшістю інших не сильно агресивних видів зі співставними розмірами. Це можуть бути різноманітні гурами, ляліуси, анциструси, коридораси та інші. Ми також спробували утримувати молодих скалярій з червоними неонами, червоноголовими тетрами та креветками неокаридинами. Багато акваріумістів відзначають, що невеликих харацинових не варто утримувати разом із будь-якими скаляріями, однак наш досвід свідчить, що у випадку, коли культивування зазначених видів починається з якомога більш молодшого віку скалярій, то вони, навіть коли підростуть, не чіпають значно менших за них рибок. Зовсім інша ситуація з креветками. У якийсь момент скалярії, коли трохи підросли, почали полювати за неокаридинами, намагаючись їх вбити. Тому ми були змушені розділити по різних ємностях червоних дияволів та неокаридин.

Годувати скалярій червоних дияволів ми рекомендуємо якісними сухими кормами як українських, так і закордонних виробників. Риби охоче споживають корми марок «Золота рибка», «Tropical», «Tetra». Буває і так, що якийсь із запропонованих кормів скалярії спочатку споживають не дуже охоче. Однак через декілька днів, при звичаївшись до нового для них корму, риби вже починають споживати його так само, як і всі інші. Також ми регулярно додаємо до раціону заморожену артемію. Цей вид живого корму, на наш погляд, максимально збалансований і є важливою частиною раціону як скалярій, так і всіх інших утримуваних нами тварин.

Хоч статевий диморфізм у скалярій виражений слабо, однак наявні у нас особини починають проявляти ознаки готовності до розмноження. У подальших своїх публікаціях ми будемо намагатись описати процес розмноження та вигодовування потомства у скалярії «червоний диявол» та порівняємо його з таким у вихідної форми, досвід розведення якої ми вже маємо.

Список літератури:

1. Буднік С. В., Колосок А.М. Акваріуміст-початківець: навчальний посібник . Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 156 с.
2. Шефер К. С. Ваш акваріум. Універсальний довідник. Більш ніж 250 видів риб. Харків, 2010. 192 с.